

1. ОБЩО ОПИСАНИЕ	
Приоритет № и наименование	ПРИОРИТЕТ 3 - ВРЪЗКА НА ОБРАЗОВАНИЕТО С ПАЗАРА НА ТРУДА
Инвестиционен приоритет № и наименование	НП
Специфична цел № и наименование	СЦ по чл. 4, пар. 1, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета - Подобряване на качеството, приобщаващия характер, ефективността и съответствието на системите за образование и обучение с нуждите на пазара на труда, включително чрез валидиране на неформалното и информалното учене, така че да допринасят за придобиването на ключови компетентности, включително предприемачески и цифрови умения, също и чрез насърчаване на въвеждането на дуални системи на обучение и чиракуване
Наименование	МОДЕРНИЗИРАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ
Кратко описание и аргументация за изпълнение	<p>Съгласно Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030) основна цел на професионалното образование и обучение (ПОО) и през следващите години ще бъде развитието на умения за професии на бъдещето, в съответствие с потребностите на пазара на труда и зелената и цифрова трансформация на икономиката.</p> <p>От 2015 г. България предприема мерки за реформиране на законодателството в системата на професионалното образование и обучение. Продължаването на започнатата реформа в областта на професионалното образование и обучение е свързана с разработване на нова адаптирана към потребностите на икономиката нормативна, (между) институционална и оперативна рамка за качествено и модерно ПОО, вкл. нов Закон за ПОО, нов Списък на професиите, актуализиране на съдържанието в ПОО в съответствие с потребностите на икономиката (съгласно препоръките на Функционален анализ на секторна политика „Професионално образование и обучение“, 2019 г., Доклад от партньорска тематична дейност между МОН и Cedefop „Осигуряване на условия за идентифициране и съответствие между търсенето и предлагането на умения в България“¹ с преглед на несъответствията между търсенето и предлагането на умения в България, проект „Техническа помощ за създаването на секторни съвети за уменията“, финансиран от Европейската комисия чрез Програмата за структурни реформи (SRSS), предстояща Стратегия за уменията, разработена в сътрудничество с ОИСР).</p>

¹ Функционален анализ на секторна политика „Професионално образование и обучение“, <https://www.strategy.bg/Publications/View.aspx?lang=bg-BG&categoryId=&Id=269&y=&m=&d=>

	<p>Целта на настоящата процедура е да подпомогне адаптирането на професионалното образование и обучение спрямо динамиката на пазара на труда и да подкрепи развитието на уменията за професиите на настоящето и бъдещето.</p> <p>Специфичните цели са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Модернизиране на ПОО спрямо динамиката на пазара на труда чрез съвместна работа между училища и други доставчици на ПОО, бизнеса и други институции; 2. Повишаване на уменията и компетентностите на педагогическите специалисти по професионална подготовка и на учениците в системата на професионалното образование и обучение в партньорство с бизнеса; 3. Повишаване привлекателността на професионалното образование и обучение. <p>Подкрепата в рамките на операцията ще се насочи към модернизиране на професионалното образование, практическата подготовка и подобряване на професионалното образование, с цел подготовка на квалифицирана и устойчива работна сила, подготвена за предизвикателствата, свързани с прехода към цифрова и зелена икономика, обучение за повишаване на уменията и изграждане на достатъчно подготвени педагогически специалисти, които да предоставят съвременно образование за бъдеща заетост, свързани с прехода към цифрова и зелена икономика, синия растеж, индустрия 5.0, ИСИС. Ще бъде поставен фокус и за решаване на проблема, свързан с относително високия дял на преждевременно напусналите училище в системата на ПОО спрямо общото образование.</p> <p>Настоящата операция е „операция от стратегическо значение“ по смисъла на чл. 2, т. 5 от Регламент (ЕС) 2021/1060². Операцията има значим ефект върху системата на ПОО за засилване на връзката с пазара на труда и ще се реализира като дългосрочна операция със системен ефект на територията на цялата страна, като обхваща следните групи дейности от Приоритет 3 на Програма „Образование“ 2021-2027 г.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адаптиране на ПОО спрямо динамиката на пазара на труда.
--	--

² Съгласно чл. 2, т.5 от РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/1060 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика, **„операция от стратегическо значение“** означава операция, която има значителен принос за постигането на целите на дадена програма и за която се прилагат специални мерки за мониторинг и комуникация.

2. Подкрепа за развитие на умения за професиите на настоящето и бъдещето.

Основна цел на ПОО и през следващите години ще бъде продължаване на тенденцията за повишаване равнището на заетост на наскоро завършилите ПОО. Съгласно Доклада за България 2020³ равнището на заетост на завършилите ПОО през 2018 г. е 66,4 % и въпреки че се покачва, то остава значително под средното за ЕС равнище от 79,5 %.

Съгласно констатациите в Доклад на ЕК за България 2019 г.⁴ пригодността за заетост на завършилите ПОО продължава да бъде предизвикателство. Макар че делът на учениците в ПОО в България е малко по-висок от средния за ЕС (51,3 % в сравнение с 49,3 % през 2016 г.), пригодността за заетост на тези ученици е по-малка със 17,1 процентни пункта. Освен на горепосочените причини, свързани с остарели и недостатъчно добре работещи структурни елементи на системата, това се дължи до голяма степен и на недостатъчно ефективното и структурирано сътрудничество със социално-икономическите партньори, както и отчасти - на недостатъчно участие в учене в процеса на работа, липсата на система на професионално ориентиране от най-ранна детска възраст и бавното въвеждане на дуалното обучение. В тази връзка в Препоръката на Съвета относно националната програма за реформи на България за 2019 г. и съдържаща становище на Съвета относно конвергентната програма на България за 2019 г. (2019/C 301/02)⁵ е посочено, че приложимостта на ПОО за пазара на труда и наличието на дуално обучение продължават да бъдат недостатъчни. Както се препоръчва и в Доклада на ЕК за България 2019 г. целенасочените инвестиции могат да спомогнат за повишаването на привлекателността, качеството и адекватността спрямо пазара на труда на ПОО.

Основно предизвикателство пред ПОО в България е свързано с развитие на неговата адекватност, гъвкавост и качество, които да гарантират съответствие на предоставяното ПОО на бързо променящите се стандарти и потребностите на пазара на труда: Списък на професиите, образователни изисквания, учебно съдържание, степени на професионална квалификация и пътеки на образование, въвеждане на кредити в ПОО в контекста на Европейската кредитна система за професионално образование и обучение (ECVET) и др. Към това се добавят и ранното отпадане от училище преди придобиване на професионална квалификация и липсата на

³ Доклад за България 2020 г. https://www.minfin.bg/upload/43763/2020-european_semester_country-report-bulgaria_bg.pdf

⁴ Доклад за България 2019 г., https://www.minfin.bg/upload/40372/2019-european-semester-country-report-bulgaria_bg.pdf

⁵ Препоръка на Съвета от 9 юли 2019 година относно националната програма за реформи на България за 2019 г. и съдържаща становище на Съвета относно конвергентната програма на България за 2019 г. (2019/C 301/02) http://publications.europa.eu/resource/cellar/41535492-cff8-11e9-b4bf-01aa75ed71a1.0001.03/DOC_1

КН.ПО.П0124 – окончателен

	<p>гъвкави възможности за повторно включване в професионално обучение. Така например, според Доклад на Световна банка⁶ (СБ) резултатите, както от националните изпити за външно оценяване, така и от PISA показват по-висока концентрация на ученици с по-ниски резултати в ПОО, отколкото в общото образование. В същото време се очаква учениците в ПОО да изучават по-обширни учебни програми, тъй като професионалното образование в България обхваща учебните програми както по общообразователната подготовка, така и на ПОО. Комбинацията от сложни учебни програми и ниски постижения в крайна сметка може да доведе до обезсърчаване и загуба на мотивация от страна на учениците и да увеличи риска от отпадане. Докладът на Световна банка определя и необходимостта от целенасочена политика за специална целева група - групата на учениците с по-ниски образователни постижения, които са с по-голяма концентрация в ПОО. Основен акцент в работата с тази група учащи следва да бъде балансираното и атрактивно предлагане на учебно съдържание и форми на обучение.</p> <p>С цел подпомагане провеждането на реформата в ПОО за модернизиране и адаптиране на ПОО към потребностите на пазара на труда, ще се създадат секторни съвети за уменията (ССУ)⁷, които са изцяло нов инструмент, който се ръководи от принципа на инициативата на заинтересованите страни. ССУ ще сформират партньорства и ще осигуряват непрекъснат диалог между различните заинтересовани страни по отношение систематизиране на информация за нуждите и уменията в съответния сектор, съвместно развиване на квалификациите и разработване на програми и модули за учене и преподаване. Законът за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) въвежда реформа в основното и средното образование, включително и в професионалното образование в рамките на средното образование. Законодателните промени увеличиха отговорността на местните и регионалните власти. Те участват в планирането на приема и реализирането на образователните политики на местно ниво, като този подход трябва да се засили</p>
--	---

⁶ Доклад на Световна банка „Професионално образование и обучение и учене през целия живот в България: Ситуационен анализ и препоръки за основни насоки на бъдещи политики“ (<http://opnoir.bg/?h=downloadFile&fileId=2765>), изготвен съгласно Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за преглед на публичните разходи в областта на науката, технологиите и иновациите и подкрепа за изграждането на подход, основан на доказателства за Националната стратегическа рамка за развитие на образованието до 2030 г., между Министерство на образованието и науката и Изпълнителна агенция „Програма за образование“, от една страна и Международната банка за възстановяване и развитие, от друга страна.

⁷ С подкрепата на Програмата за структурни реформи на Европейската комисия, в периода ноември 2019 г. – юни 2021 г. е реализиран проект „Техническа помощ за създаване на секторни съвети за умения“. Докладите по проекта препоръчват да се създадат ССУ в приоритетни за икономиката сектори, които имат текущи и бъдещи потребности от кадри с умения, да се основават на вече налични предпоставки, трипартитни структури и експертни комисии, както и да имат опростена и стройна структура, която улеснява процесите на вземане на решения с ясни роли и отговорности по отношение на основните задачи.

КН.ПО.П0124 – окончателен

	<p>и на секторно ниво. В операцията се предвиждат дейности в подкрепа на ССУ по отношение на актуализиране Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО), Държавните образователни стандарти (ДОС) за професионална квалификация, модернизиране на учебните планове и програми по определени сектори, които ще включват гъвкави и модулни програми и ще се подготвят учителите в партньорство с бизнеса да преподават по тези програми, както и ще се разработват изпитни програми по определени сектори и професионални направления.</p> <p>За да се отговори на нуждите на пазара на труда от специалисти с определена квалификация, са приети Списък на защитените от държавата специалности от професии и Списък на специалностите от професии с очакван недостиг на специалисти на пазара на труда. Определянето на специалностите е осъществено с активния принос на представителите на българския бизнес. В Доклада на ЕК за България 2020 г.⁸ се посочва, че това е допринесло за увеличаване на броя на учениците, обучавани по тези специалности. В същото време в Доклада на Световна банка⁹ се посочва, че процесът от актуализация на Списъка на професиите за ПОО до разработване на нови учебни програми е бавен. Броят на професиите в СППОО е голям, процесът за разработване на нови учебни програми – е дълъг. До май 2019 г. са утвърдени едва 32 ДОС, които покриват по-малко от 6 процента от броя на професиите в СППОО. Списъкът на професиите в България, който включва близо 600 специалности, групирани в 47 професионални направления, се нуждае от рационализация и актуализиране. Счита се, че специалностите са прекалено фрагментирани, което налага необходимостта от тяхната рационализация и по-широко формулиране. СППОО не отразява развитието на професиите във всяка от професионалните области, поради което някои от съдържащите се в него професии са остарели, неуместни или несъществуващи на съвременния пазар на труда. Също така Световна банка идентифицира редица предизвикателства по отношение процеса на разработването или актуализирането на една учебна програма: професионалните стандарти не са добре дефинирани; капацитетът за разработване на ДОС е ограничен; ДОС са толкова подробни, че ограничават възможността училищата да адаптират своите програми към регионалните и променящите се потребности на пазара на</p>
--	---

⁸ Доклада на ЕК за България 2020 г. https://www.minfin.bg/upload/43763/2020-european_semester_country-report-bulgaria_bg.pdf

⁹ Доклад на Световна банка „Професионално образование и обучение и учене през целия живот в България: Ситуационен анализ и препоръки за основни насоки на бъдещи политики“, изготвен съгласно Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за преглед на публичните разходи в областта на науката, технологиите и иновациите и подкрепа за изграждането на подход, основан на доказателства за Националната стратегическа рамка за развитие на образованието до 2030 г.

КН.ПО.П0124 – окончателен

	<p>труда; не са определени ясна процедура и срокове за адаптиране на обучението към новите стандарти.</p> <p>Европейският съюз разполага с няколко общи инструмента, които помагат на хората да прехвърлят, признават и натрупват оценените им резултати от обучението, да постигнат квалификация или да участват в учене през целия живот. Препоръката на Съвета от 2020 г. относно ПОО за устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост¹⁰ насърчава използването на основни принципи на Европейската кредитна система за професионално образование и обучение (ECVET). Европейският парламент и Съветът на ЕС приеха препоръката за създаване на Европейска система за кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) през 2009 г.¹¹ в подкрепа на гъвкавостта и мобилността. В България вече са налице предпоставки за въвеждането на кредитна система поради структурирането на ДОС въз основа на единици резултати от ученето, като целта е улесняването на валидирането и признаването на придобити знания и умения, като част от модернизиранието на професионалното образование.</p> <p>Наличието на високо компетентни учители, обучаващи, наставници и други специалисти в областта на ПОО е друг основен фактор за осигуряване на неговото високо качество. Съгласно Доклад на ЕК за България за 2021 г. необходимостта от повишаване на уменията на учителите продължава да е налице¹². Особено важно е това предизвикателство да бъде адресирано и предвид необходимостта от повишаване компетентностите на учителите по професионална подготовка за работа във все по-дигитализираща се и високотехнологична среда. Също така преходът към зелена икономика изисква придобиване на умения, свързани с професиите на бъдещето, което ще им позволи да преподават новостите в професиите, в които преподават. Подготовката на учителите и преподавателите в ПОО в сътрудничество с бизнеса е нов, модерен модел на преподаване във все по-дигитализираща се учебна среда и за целите на дигиталната и високотехнологична трансформация на икономиката е следващ акцент на реформата. За повишаване на уменията и компетентностите на педагогическите специалисти по определените сектори и професионални направления от СППОО, по операцията се предвижда разработване и прилагане на компетентностни профили при прилагане на</p>
--	---

¹⁰ Препоръка на Съвета от 24 ноември 2020 година относно професионалното образование и обучение (ПОО) за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост, (2020/C 417/01), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202\(01\)&from=bg](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202(01)&from=bg)

¹¹ Препоръка на европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 година за създаване на Европейска система за кредити в професионалното образование и обучение (ECVET), (2009/C 155/02) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009H0708\(02\)&from=IT](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009H0708(02)&from=IT)

¹² Доклада на ЕК за България 2021 г., с 58

КН.ПО.П0124 – окончателен

	<p>секторния подход в сътрудничество с бизнеса и други институции. В свой доклад ОИСР¹³ препоръчва да се подпомогне оценяването и да се мотивира развитието по време на кариерата на учителя, като се гарантира, че оценките подпомагат текущото развитие на учителите. В тази връзка въвеждането в ПОО на компетентностния профил за учителите ще определи специфичните компетенции, които се очаква учителите да развият за всеки етап от кариерата си и ще позволи и насърчи изготвянето на по-последователни и надеждни оценки за развитието на техните компетентности. Компетентностните профили ще послужат като основа за решения относно професионалното развитие и свързаното с това увеличение на заплатите, основано на резултатите. Подобни промени спомагат за мотивирането на учителите да развиват преподавателската си практика през цялата си кариера за подобряване на качеството на преподаването. Предвижда се учителите и преподавателите по професионална подготовка в училищното ПОО да бъдат обучени да преподават по новите учебни програми и да придобият определените компетентности за преподаване в компетентностния профил за определените сектори.</p> <p>Съгласно международното проучване за преподаване и учене за 2018 г. (TALIS) 44% от българските учители в средното образование отчитат, че използват ИКТ в повечето или във всеки урок, което е малко под средното за ЕС - 47%¹⁴. В същото време българските учители в сравнение със средното ниво за ЕС имат по-малко доверие в своите цифрови умения. Необходимостта от обучение за това как се интегрират ИТ технологиите в преподаването стана очевидна и по време на преминаване в дистанционна форма на образователния процес заради COVID - 19, като две трети от учителите в направено проучване отчитат, че не са имали предварително обучение за работа с образователни платформи или дистанционно обучение (European Education Area Progress Report 2020).</p> <p>Съгласно Доклада на Световна банка квалификацията на учителите в системата на ПОО е предизвикателство, свързано с разнопосочните потребности на различните категории - учители по предмети от общото образование, учители по специфични предмети за ПОО - и потребностите от непрекъснато професионално развитие на тези различни групи.</p> <p>Дейностите за обучение на учителите по професионална подготовка в ПОО ще бъдат изпълнявани в съответствие с</p>
--	--

¹³ Прегледи на ОИСР за оценка в областта на образованието: България 2022 г. Доклад „Оценка и препоръки“, вж. препоръка 3.1.1. Преразглеждане на професионалния профил на учителите, за да се подпомогне оценяването и да се мотивира развитието по време на кариерата на учителя <https://www.oecd.org/publications/oecd-reviews-of-evaluation-and-assessment-in-education-bulgaria-57f2fb43-en.htm>

¹⁴ Обзор на образованието и обучението за 2020 г. https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2020/countries/bulgaria_bg.html

КН.ПО.П0124 – окончателен

	<p>препоръките, залегнали в проект „Пътна карта за развитие и реформиране на политиката по отношение на учителите в България“¹⁵. В картата е подчертана нуждата от системни програми по отношение на работната сила в образованието, като например планиране на ежегодните и приоритетни квалификации за учителите спрямо утвърден от МОН Тематичен класификатор на обученията за учители, осигуряване на наставнически програми за нови учители и др.</p> <p>Съгласно извършена вътрешна оценка на системни проекти с КБ-МОН по ОПНОИР, поради важността на дейностите, свързани с квалификацията на педагогическите специалисти, за програмен период 2021-2027 г. се препоръчва те да са с конкретна насоченост – дигитализация, обща и допълнителна подкрепа, компетентностен модел и т.н. В тази връзка в рамките на операцията се предвижда организирането на менторски и модулни обучения за привличане на преподаватели по професионална подготовка от бизнеса, публичния и неправителствения сектор, науката и технологиите, както и на млади педагогически специалисти. Посочените менторски и модулни обучения адресират отправените препоръки и в Доклад на ОИСП¹⁶, свързани с първоначалното обучение на учителите, което трябва да ги подготвя по-добре за работата в класната стая и да подпомага развитие на уменията, от които ще се нуждаят в началото на кариерата си.</p> <p>По операцията се предвижда подкрепа за прилагането на иновативни образователни програми за развитието на практически умения, съобразени с нуждите на пазара на труда по професии, свързани с развиването на умения за работа и включване в пазара на труда, като работата в екип, откриване и създаване на практически решения на проблеми от реалния живот, включване в образователни програми по финансова грамотност, проактивна и предприемаческа нагласа и поведение, включително в социалната сфера, управление на личните финанси и др. Очаква се това да доведе до подобряване на трансверсалните и ключови, знания, умения и компетентности по професионална подготовка на учениците. Съгласно Доклад на ЕК за България за 2021 г. Процентът на преждевременно напускащите училище е голям и съществува риск от влошаване поради пандемията. Въпреки предприетите мерки, включително с подкрепа от фондовете на ЕС,</p>
--	--

¹⁵ Проект 19BG04 Пътна карта за развитие и реформиране на политиката по отношение на учителите в България. Проектът се изпълнява в рамките на подкрепата предоставена на България от Европейската комисия и Световната банка чрез Програмата за подкрепа на структурните реформи (ППСР), Споразумение за администриране относно част II на Програмния тръстов фонд с единствен донор „Европа 2020“ (No TF073320), Договор с ЕК № SRSS/S2019/037

¹⁶ Прегледи на ОИСП за оценка в областта на образованието: България 2022 г. Доклад „Оценка и препоръки“, вж. препоръка 3.2.1. Уверете се, че програмите за първоначално обучение на учителите помагат на учителите да развият уменията, от които ще се нуждаят в началото на кариерата си. <https://www.oecd.org/publications/oecd-reviews-of-evaluation-and-assessment-in-education-bulgaria-57f2fb43-en.htm>

КН.ПО.П0124 – окончателен

	<p>приобщаването на ромите в образованието продължава да бъде предизвикателство.¹⁷ За преодоляване на риска от отпадане от училище на учениците, включително и от маргинализирани групи, като ромите, ще се прилагат гъвкави пътеки за повторно включване в професионалното образование или обучение, съвместно с работодателите, както и включване в краткосрочни обучения и мостови програми, с цел компенсиране на езиковите, когнитивните и образователните пропуски. Предвидените дейности за идентифициране на причините за отпадане от училище и включването в гъвкава пътека за превенция риска от отпадане ще допълват предвидените интегрирани дейности за образователна интеграция на деца и ученици от етническите общности в уязвимо положение чрез осигуряване на ефективен процес на обхват, включване и реинтеграция в образователната система, включени в Националния план за действие за периода 2022-2023 г. за изпълнение на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 г.</p> <p>Операцията ще допринесе и към изграждане на зелени умения съгласно Приложение I, Таблица 6 „Вторични тематични области по ЕСФ+“ от Регламент (ЕС) 2021/1060 и т.16 от Преамбюла на Регламент (ЕС) 2021/1057.</p> <p>Професионалното образование и обучение е основен инструмент за гарантиране на съответствието на уменията, придобити в системата на образованието, с потребностите на пазара на труда. Съгласно <i>Европейска програма за умения за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост COM(2020) 274 final от 01.07.2020</i>, усвояването на добри умения води до по-лесна реализация на пазара на труда. Отчитайки тази препоръка, операцията подкрепя практическото обучение на учениците от професионалните гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка чрез допълнителни практики в реална работна среда и създаване и функциониране на учебни предприятия включително действия за повишаване партньорството на професионалните училища с предприятията. Съгласно разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1060, за операциите от стратегическо значение се прилагат специални мерки за мониторинг и комуникация. В тази връзка в рамките на настоящата операция от стратегическо значение се предвижда КБ - МОН да осъществява мониторинг на резултатите от предвидените дейности, като представя регулярно информация за изпълнението на проекта и постигнатите резултати по операцията пред Отрастовия съвет към МОН и Консултативния съвет за ПОО.</p>
--	--

¹⁷ Доклад на ЕК за България за 2021 г. с. 57

КН.ПО.П0124 – окончателен

	<p>Настоящата операция ще има принос към постигане на следните приоритети и цели на Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030), Приоритетна област 7 „Реализация в професиите на настоящето и бъдещето“, Цел 7.1. Професионално образование и обучение, съответстващо на динамиката на пазара на труда, Цел 7.2. Формиране и развитие на умения за професиите на настоящето и бъдещето. Операцията ще има принос и към Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 по Приоритет 1 „Образование и умения“, Области на въздействие: 1.2 Привлекателност и престиж на учителската професия; 1.2.в Продължаваща квалификация на педагогическите специалисти; Области на въздействие: 1.3.а Ключови компетентности; 1.3.б Приложимост на образованието за постигане на професионална реализация.</p> <p>Настоящата операция ще допринесе и за изпълнение на предложените от Световна банка програми за ПОО¹⁸, а именно: „Подобряване на съответствието на ПОО с пазара на труда в България“, „Основани на доказателства политики на ПОО“ и „Гъвкави и отговарящи на потребностите учебни програми“.</p>
Демаркация	<p>В рамките на операцията няма да бъдат подкрепяни дейности, финансирани по друг проект, програма или друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма. Операцията ще допълни други операции по Програма „Развитие на човешките ресурси“ (ПРЧР) 2021-2027 и Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 (ОПНОИР 2014-2020), насочени към подобряване на системата на професионалното образование и обучение в България. Косвен принос ще има и за постигане на целите на Инициативата за младежка заетост чрез създаването на потесни връзки между системата на средното професионално образование и нуждите на пазара на труда.</p> <p>Настоящата операция допълва резултатите от вече реализирани или в процес на реализация проекти по процедури: BG05M2OP001-2.006 „Ученически практики – Фаза 1“, процедура BG05M2OP001-2.015 „Ученически практики – 2“ и BG05M2OP001-2.001 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“ по ОПНОИР 2014-2020 г. Дейностите, свързани с допълнително обучение в реална работна среда и подкрепата за създаване на учебни предприятия, по настоящата операция ще се извършват след</p>

¹⁸ В рамките на Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за преглед на публичните разходи в областта на науката, технологиите и иновациите и подкрепа за изграждането на подход, основан на доказателства за Националната стратегическа рамка за развитие на образованието до 2030 г.

КН.ПО.П0124 – окончателен

	<p>приключване на същите дейности по процедура BG05M2OP001-2.015 „Ученически практики –2“.</p> <p>Ще бъде осигурена демаркация и допълняемост с националните програми.</p> <p><i>НП „Професионално образование и обучение“</i> по отношение на Модул 2) - в настоящата операция по Програма „Образование“ ще бъдат подкрепени дейности за сектори/професионални направления, които не са обхванати по Националната програма. Държавни образователни стандарти (ДОС), типови учебни планове, учебни програми по учебните предмети и модули за професионална подготовка, както и национални изпитни програми за ПОО, които са разработени/актуализирани, консултирани, валидирани или рецензирани по Националната програма, няма да получат финансиране за същите дейности по настоящата операция.</p> <p>Предвидените в дейност 1 на <i>НП „Квалификация“</i> обучения на педагогически специалисти от държавни и общински училища, , които предоставят обучение по професионална подготовка в гимназиален етап, ще бъдат допълнени в настоящата операция, като ще бъдат обхванати педагогическите специалисти по професионална подготовка по обучителни теми, които не са обхванати в Националната програма.</p> <p>По отношение на Национална програма „Бизнесът преподава“, Модул 1 „Бизнесът в училище“, при която представители на бизнеса се включват в учебния процес на училища, включително по професионална подготовка, настоящата операция има допълващ ефект при привличането на представители на бизнеса, науката, публичния и неправителствения сектор, като учители/преподаватели по професионална подготовка, които ще участват в менторски и въвеждащи модулни обучения за включването им в ПОО.</p> <p>Недопускането на двойно финансиране на дейности и целеви групи ще се спазва както на етап кандидатстване и на етап договаряне (чрез декларация), така и по време на изпълнението на проекта (чрез проверки за двойно финансиране, анкетни карти, справки за участниците. и др.).</p> <p>Настоящата операция има допълващ/надграждащ ефект, без да припокрива национални и международни програми и други процедури по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 и Програма „Образование“ 2021-2027. Предвидената в Приоритет 2 на Програма „Образование“ 2021-2027 „Дигитална трансформация на училищното образование в това число за ПОО“ е свързано с подкрепа за учебното съдържание в общообразователната подготовка в ПОО и ще се допълва по настоящата операция, като предвиденото съвместно разработване и въвеждане на образователни материали с иновативно цифрово учебно</p>
--	--

КН.ПО.П0124 – окончателен

	съдържание ще се отнася до професионалната подготовка на учениците за важни за икономиката на региона и пазара на труда сектори, включително може да включва използване на изкуствен интелект, виртуална реалност и смесено обучение (blended learning).
Продължителност	2022 – 2027 г.
Териториален обхват	Дейностите ще се изпълняват на територията на Република България
Начин на реализация	Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по реда на чл. 25, ал. 1, т. 2 и Глава трета, раздел III от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) ¹⁹ и чл. 2, т.2 от ПМС № 162/05.07.2016 г. ²⁰
Бюджет до (в лева)	70 000 000 лева Управляващият орган на ПО 2021-2027 си запазва правото да направи промени в посочените средства и продължителността на операцията при необходимост. Бюджетът на операцията следва да се планира и отчита спрямо различните категории региони за планиране от ниво NUTS 2 ²¹ . Максимум 12 352 941 лв. от общия бюджет на операцията (преки и непреки разходи) могат да бъдат планирани и отчетени към категория <i>Регион в преход</i> (Югозападен район). Останалите средства следва да се планират и отчитат към категория <i>По-слабо развити региони</i> (Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район).
2. СПЕЦИФИЧНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ	
Допустими бенефициенти (водещи организации и партньори)	Конкретен бенефициент: Министерство на образованието и науката Допустими партньори: Национална агенция за професионално образование и обучение (НАПОО); Допустими асоциирани партньори на етап кандидатстване: Център за учебно-тренировъчни фирми;

¹⁹ На основание § 71, ал. 3 във връзка с ал. 2 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) (загл. изм. - ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.) посочените по-долу в настоящите Методология и критерии за подбор на операция подзаконовни нормативни актове по прилагането на ЗУСЕИФ, намират приложение, доколкото не противоречат на ЗУСЕФСУ и относимата действаща правна уредба на ЕС за програмен период 2021 – 2027 г.

²⁰ § 71. (1) В срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон Министерският съвет и министърът на финансите приемат или привеждат в съответствие с него нормативните актове по прилагането на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление. (2) Приетите от Министерския съвет и министъра на финансите нормативни актове до влизането в сила на този закон запазват своето действие по отношение на програмния период 2014-2020 г. (3) Нормативните актове по ал. 2 се прилагат до приемането на актовете по ал. 1 и за програмен период 2021 – 2027 г., доколкото не противоречат на този закон.

²¹ Региони, съответстващи на ниво 2 на общата класификация на териториалните единици за статистически цели, създадена с Регламент (ЕО) № 1059/2003, изменен с Регламент (ЕС) 2016/2066.

КН.ПО.П0124 – окончателен

	<p>Задължителни асоциирани партньори в етапа на изпълнение са работодателите, които предоставят допълнителни практики в реална работна среда и участват в партньорство с образователна институция, включена в операцията и други организации, които имат опит в създаването и подпомагането на дейността на учебни предприятия.</p>
<p>Изисквания към бенефициентите (водещи организации и партньори) (ако е приложимо)</p>	<p>Министерството на образованието и науката реализира проекта чрез дирекция „Управление и изпълнение на проекти“ в държавните, общинските и частните²² професионални гимназии/ училища с паралелки за професионална подготовка, които осигуряват професионално образование и обучение за придобиване на степен професионална квалификация по професии, включени в СППОО, с изключение на институциите по чл. 18, т. 4-7 от ЗПОО в системата на професионалното образование. В съответствие с §6 от Допълнителните разпоредби на ЗУСЕФСУ регионалните управления по образованието и държавните, общинските и частните професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка (за съответните паралелки), с изключение на институциите по чл. 18, т. 4-7 от ЗПОО в системата на професионалното образование, могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекта с конкретен бенефициент – Министерството на образованието и науката при спазване на правилата за избягване на двойно финансиране и за допустимост на разходите.</p> <p>Допустимите частни училища по чл. 40 от ЗПУО следва да са вписани в регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.</p> <p>Проектното предложение следва да се реализира в задължително партньорство с НАПОО. Конкретният бенефициент следва да представи декларация за партньорство, подписана от НАПОО.</p> <p>Конкретният бенефициент следва да осъществи процеса по избор на училищата, които желаят да бъдат включени в изпълнението на дейности по настоящата операция. За целта конкретният бенефициент следва да представи към своето проектно предложение механизъм, който включва обективни изисквания за подбор на училища, осъществяващи</p>

²² Съгласно Параграф 6 от Допълнителните разпоредби на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление ДВ, бр.51 от 1 юли 2022 г., *Регионалните управления на образованието, държавните, общинските и частните училища съгласно Закона за предучилищното и училищното образование могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекти с конкретния бенефициент - Министерството на образованието и науката, финансирани по Програма "Образование" 2021 - 2027 г., когато това е предвидено в методологията и критериите, използвани за подбор на операции, при спазване на правилата за избягване на двойно финансиране и за допустимост на разходите*

КН.ПО.П0124 – окончателен

	<p>професионална подготовка²³, гарантиращи както отчитането на потребностите, така и балансирано териториално разпределение на средствата по операцията.</p> <p>Необходимо е Механизмът за подбор на училищата да предвижда най-малко следното:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пропорционално разпределение на средствата съобразно предизвикателствата във всяка категория регион за планиране на ниво NUTS 2, както и на по-ниско ниво (например NUTS 3, когато е приложимо), според доказаните нужди и предизвикателства на региона, като се отчита концентрация на професионални гимназии/училища с паралелки за професионална подготовка, целеви групи, др. Механизмът следва да съдържа и ясна аргументация по отношение разпределението на средствата за гр. София и останалите населени места в Югозападен район, отчитайки ограниченията за финансовия ресурс, разпределен за ЮЗР. • Покана към всички държавни, общински и допустими частни професионални гимназии/училища с паралелки за професионална подготовка, с изключение на институциите по чл.18, т. 4-7 от ЗПОО в системата на професионалното образование, която може да включва повече от един краен срок за подаване на заявления, вкл. в рамките на изпълнение на проекта, с оглед включване на максимален брой училища и постигане най-малко на посочените в критериите целеви стойности на индикаторите. • Функциите на регионалните управления на образованието и конкретния бенефициент в процеса на избор на училища. • Процесът на подбор на училища, който следва да включва представяне на заявление от училище, придружено от съответната обосновка на потребностите за осъществяване на дейностите по операцията, в т.ч. дейности в подкрепа на училището; дейности в подкрепа на учениците, дейности в подкрепа на квалификацията на педагогическите специалисти, въз основа на идентифицираните потребности и взаимодействие на участниците в образователния процес като: <ul style="list-style-type: none"> ✓ обосновка за съответствието на избраните професии с важните за икономиката на региона и пазара на труда сектори и ако е приложимо за
--	---

²³ Професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка, които осигуряват професионално образование и обучение за придобиване на степен на професионална квалификация по професии от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО)

КН.ПО.П0124 – окончателен

	<p>съответствие с Интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2, отчитайки икономическите сектори, за които по проекта се актуализират документите, свързани с професионалната подготовка на учениците;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ идентифицирани потребности за подкрепа на квалификацията на учители и преподаватели по професионална подготовка; ✓ идентифицирани потребности на ученици в „риск от отпадане“ с оглед включването им в допълнително обучение и/или гъвкави пътеки за повторно включване; ✓ взаимодействие с бизнеса. <p>Процесът на подбор следва да отчита различните дейности по операцията, периода на тяхното стартиране и да вземе предвид:</p> <ul style="list-style-type: none"> • броя на учителите и преподавателите по професионална подготовка, които ще преминат през обучения в дейностите по операцията; • броя на учениците, изложени на риск от отпадане, които да бъдат включени в гъвкави пътеки за ангажиране и повторно включване в обучение; • броя на учениците, които ще се включат в допълнителни занимания за подобряване на трансверсалните и ключовите компетентности по професионална подготовка; • броя на учениците, които ще се включат в допълнителни практики в реална работна среда или в учебно предприятие; • броя на наблюдаващите учители от съответното училище за практиките в реална работна среда; • списък на работодателите със заявен интерес или сключено споразумение с училището и броят на наставниците от работодателите; • броя учебни предприятия, които училището планира да създаде; • броя на потенциалните представители на бизнеса и науката, които ще бъдат привлечени в дейностите по професионална подготовка на учениците. <p>Изборът на училища, осъществяващи професионална подготовка, се извършва в съответствие с посочения Механизъм.</p>
--	--

Всички дейности по настоящата операция, включително и подбора на училищата, следва да са насочени към професии от сектори, важни за икономиката на региона и пазара на труда, а именно:

- които са свързани с прехода към цифрова и зелена икономика, синия растеж, индустрия 5.0 и тематичните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация на Република България (ИСИС);
- включени в списъка със защитени специалности от професии;
- включени в списъка със специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда.

Регионалните управления на образованието (РУО) следва да извършат оценка на получените документи от училищата и класиране на областно ниво в съответствие с горните изисквания за проверка на получените заявления.

Финалното класиране се извършва от конкретния бенефициент въз основа на получените класирания от всички РУО, като се цели осигуряване на балансирано териториално разпределение на средствата по настоящата операция при спазване на изискванията за разпределение на бюджета на операцията по категории региони от ниво NUTS 2.

В рамките на изпълнение на проекта, конкретният бенефициент МОН следва да осъществява мониторинг на резултатите от дейностите по проекта. За целта конкретният бенефициент-МОН следва регулярно (след края на всяка учебна година) да представя информация за напредъка и постигнатите резултати по проекта пред Отрасловия съвет към МОН и Консултативния съвет за ПОО, като своевременно предоставя информация и кани за участие представител/и на УО.

Конкретният бенефициент следва да опише към своето проектно предложение Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Механизмът трябва да съдържа информация за процеса по проверка за спазването на основните права (от страна на Конкретния бенефициент, партньорите и съответните участващи институции) в рамките на цялостно изпълнение на проекта и документите за съответствие с основните права, включително да предвижда прилагането на „Контролен лист за проверка на потенциално нарушение на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, разработен в съответствие с утвърдените Насоки за прилагане

КН.ПО.П0124 – окончателен

	<p>на Хартата на основните права на ЕС и Насоки за прилагане на Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания.</p> <p>Конкретният бенефициент МОН, чрез екипа за организация и управление в рамките на непреките дейности, осъществява ежегоден мониторинг на образователните резултати на учениците в резултат на подкрепата по операцията, както и следва да проведе проучване за установяване удовлетвореността на лицата след приключване на участието им в дейности по проекта.</p> <p>Конкретният бенефициент при кандидатстване по настоящата операция, с цел избягване на двойно финансиране, следва да опише как ще се разграничава проектът с други проекти по ОПНОИР и национални програми, ако същите се застъпват в периода на изпълнение, и как ще надгради тези проекти.</p>
Допустими дейности	<p>Дейност 1. Разработване и прилагане на нов Списък на професиите за професионално образование и обучение (СППОО), Държавни образователни стандарти (ДОС), учебни планове и програми, национални изпитни програми вкл. междусекторни, по определени сектори и др., чрез използване на Секторни съвети на уменията за съвместна работа между училища и други доставчици на ПОО, бизнеса и др.</p> <p>Дейност 2. Въвеждане на компетентностни профили на учители и преподаватели по професионална подготовка и обучението им по специфични за професията умения;</p> <p>Дейност 3. Въвеждане на гъвкави пътеки, микро-квалификации и кредити в ПОО с цел мобилност и проходимост между професии, сектори и образователни нива.</p> <p>Дейност 4. Съвместно разработване и въвеждане на образователни материали по професионална подготовка за важни за икономиката на региона и пазара на труда сектори с иновативно цифрово учебно съдържание, използване на изкуствен интелект, виртуална реалност и смесено обучение (blended learning).</p> <p>Дейност 5. Участие в обучения на преподаватели по професионална подготовка, включително от бизнеса, науката, публичния и неправителствения сектор за включването им в ПОО.</p> <p>Дейност 6. Квалификация на учители по професионална подготовка чрез специализирани обучения, свързани с прехода към цифрова и зелена икономика, синия растеж, индустрия 5.0, ИСИС.</p> <p>Дейност 7. Подобряване на трансверсалните и ключовите компетентности по професионална подготовка на</p>

КН.ПО.П0124 – окончателен

	<p>учениците, предприемачески умения и др. с участие на работодатели.</p> <p>Дейност 8. Допълнителна професионална подготовка чрез подкрепа за учебни предприятия и допълнителни практики в реална работна среда.</p> <p>Дейност 9. Информационни дейности и кампании за повишаване привлекателността на ПОО и засилване връзката ученици/родители-работодатели-училищно-местна власт, вкл. с цел кариерно и професионално ориентиране на ученици.</p>
Допустими целеви групи (крайни бенефициенти)	<ul style="list-style-type: none"> - ученици от професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка, които осигуряват професионално образование и обучение за придобиване степен на професионална квалификация по професии от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, с изключение на институциите по чл. 18, т. 4-7 от ЗПОО в системата на професионалното образование; - учители и преподаватели по професионална подготовка в системата на средното професионално образование и обучение; - представители на бизнеса, науката, публичния и неправителствения сектор.
Основни права	<p>В настоящата операция се зачитат основните права и се спазват принципите, признати с Хартата на основните права на Европейския съюз и Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания в съответствие с Решение 2010/48/ЕО на Съвета. С Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (Регламент (ЕС) 2021/1060) се въвежда хоризонталното отключващо условие за ефективно прилагане и изпълнение на Хартата на основните права на ЕС, с което се цели осигуряване на зачитането и защитата на всички основни права при осъществяване на споделеното управление на осемте фонда на ЕС. Въвежда се и хоризонтално отключващо условие за въвеждане и прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, с което се цели осигуряване на зачитането и защитата на всички основни права на хората с</p>

КН.ПО.П0124 – окончателен

	<p>увреждания при осъществяване на споделеното управление на осемте фонда на ЕС.</p> <p>В настоящата операция ще се прилагат Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС от органите по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело и рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г. и Насоки за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания от органите по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г.</p> <p>В Условието за кандидатстване и Условието за изпълнение ще се определят изискванията към КБ, с цел гарантиране спазването на правата, посочени в Хартата на основните права на ЕС и в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. С цел подпомагане на процеса по проверка на действията и документите за съответствие с основните права КБ следва да разработи Механизъм за спазване на основните права, както и да адаптира и прилага „Контролен лист за проверка на потенциално нарушение на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“.</p>
Минимален размер на помощта (в лева, ако е приложимо) по операцията	Неприложимо
Максимален размер на помощта (в лева, ако е приложимо) по операцията	70 000 000 лева
Съфинансиране от страна на бенефициента (ако е приложимо)	Не се изисква

КН.ПО.П0124 – окончателен

<p>Съответствие с нормативната уредба за регулиране на държавните помощи (ако е приложимо)</p>	<p>В Условието за кандидатстване по процедурата ще бъде описан и обоснован приложимият режим на държавни помощи със съответните изисквания съгласно действащата нормативна уредба и Известieto на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, след предварително съгласуване на документацията с Министерство на финансите по надлежащия ред.</p>
<p>Допустими разходи</p>	<p>Допустимите разходи са в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1060, Регламент (ЕС) 2021/1057, Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, ЗУСЕФСУ, ПМС №189/2016 г., правилата на ПО 2021-2027 и следва да са необходими за изпълнението на допустимите дейности по операцията.</p> <p>Преки разходи:</p> <p>Включват всички необходими разходи за изпълнението на преките дейности по операцията.</p> <p>Финансирането на преките дейности по настоящата операция от стратегическо значение е по реда на чл. 53, § 1, буква д) на Регламент (ЕС) № 2021/1060 и се предоставя под формите, посочени в чл. 53, § 1, букви а) – г). За целта УО на ПО 2021-2027 разработва таблица на единичните разходи, еднократни суми и единна ставка, определени в съответствие с чл. 53, § 3 буква а) на Регламент (ЕС) № 2021/1060.</p> <p>За дейност 8 на учениците се осигурява стипендия на час за допълнителната практическа подготовка на учениците извън училищния учебен план. Стойността на стипендията на час за проведена ученическа практика е определена като 62 % от стипендията на час за проведена студентска практика, която е нормативно определена в чл. 10в, ал. 3 от ПМС № 90/2000 г. Стипендията се изплаща след удостоверяване участието в предвидените часове на ученика от съответното училище.²⁴</p> <p>Непреки разходи:</p> <p>Разходите за организация и управление, вкл. дейностите за видимост, прозрачност и комуникация²⁵, ежегоден мониторинг на образователните резултати на учениците в резултат на подкрепата по операцията, както и установяване удовлетвореността на лицата от участието им в дейности по</p>

²⁴ Съгласно чл. 14, ал. 1 и 2 от ПМС № 328/2017 г. за условията и реда за получаване на стипендии от учениците след завършено основно образование (изм. и доп. ДВ. бр.12 от 8 февруари 2019 г.), учениците в държавните, общинските и частните училища, както и в центровете за специална образователна подкрепа, могат да получават стипендии, осигурени със средства от Европейските структурни фондове или от работодатели, при които учениците от професионалните гимназии или от паралелки, осигуряващи професионална подготовка, провеждат практическото си обучение. Размерът на стипендиите, осигурени със средства от Европейските структурни фондове, и условията за предоставянето им се утвърждават от Комитета за наблюдение на съответната оперативна програма.

²⁵ Съгласно чл. 50 от Регламент (ЕС) 2021/1060, за операцията от стратегическо значение Конкретният бенефициент МОН следва да организира според случая комуникационна проява или дейност и привлича своевременно за участие Комисията и Управляващия орган на Програма „Образование“ 2021-2027 г.

КН.ПО.П0124 – окончателен

	проекта ²⁶ , ще бъдат определени чрез прилагане на единна ставка към преките допустими разходи съгласно член 54, буква „а“ или буква „в“ от Регламент (ЕС) № 2021/1060.									
Процент на прилагано „кръстосано финансиране“ до (ако е приложимо)	Неприложимо									
3. ИНДИКАТОРИ										
За изпълнение	<p>Отчитайки етапните цели до 2024 г. и целевите стойности до 2029 г. на индикаторите за изпълнение по Приоритет 3, СЦ по Чл. 4, пар. 1, буква д) на Програма „Образование“, Конкретният бенефициент се ангажира да постигне следните етапни цели (до края на 2024 г.) и целева стойност на индикаторите до края на изпълнение на операцията:</p> <ul style="list-style-type: none"> SOI 3.1. Брой професионални училища, въвели модернизиран учебни планове и програми по професионална подготовка – 384 <table><tr><th>от които</th><th>Етапна цел 2024 г.</th><th>Целева стойност 2027 г.</th></tr><tr><td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>9</td><td>58</td></tr><tr><td>в По-слабо развитите региони</td><td>49</td><td>326</td></tr></table> <p>Индикаторът измерва броя на училищата по професионална подготовка, които са въвели модернизиран учебни програми, във връзка с актуализирания Списък на професиите за професионално образование и обучение и държавни образователни стандарти, както и са въвели кредитна система при предоставяне на ПОО.</p> <ul style="list-style-type: none"> Актуализирани професии и специалности от СППОО и ДОС за най-малко 10 от професионалните направления съгласно Списъка на професиите на ПОО (специфичен за операцията индикатор) <p>Индикаторът измерва броя на професионалните направления, по които съвместно със Секторните съвети за уменията в рамките на операцията са актуализирани професии и специалности от съответното професионално направление от Списъка на професиите за професионално образование и обучение и държавни образователни стандарти по съответните професии.</p>	от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.	в Регион в преход (ЮЗР)	9	58	в По-слабо развитите региони	49	326
от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.								
в Регион в преход (ЮЗР)	9	58								
в По-слабо развитите региони	49	326								

²⁶ С оглед измерване на индикатор за резултат „Степен на удовлетвореност на учениците, учителите, привлечените представители от бизнеса и науката, и работодателите от придобитите знания и уменията на учениците, включени в дейности по операцията“.

КН.ПО.П0124 – окончателен

- **ЕЕСО09 Участници с прогимназиален етап на основното образование или по-ниска степен (ISCED 0-2) – 43 197**

от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.
в Регион в преход (ЮЗР)	1 242	6 480
в По-слабо развитите региони	7 035	36 717

Индикаторът измерва броя на учениците, участващи в дейности по операцията, като едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности участва.

От тях:

- ✓ (микроиндикатор) ИП 3.2. Брой ученици в "риск от отпадане", включени в допълнително обучение и/или гъвкави пътеки за повторно включване (целева стойност 2027 г.) – **7 243**

Индикаторът измерва броя на учениците, от общия брой ученици, посочени в индикатор ЕЕСО09, които са подкрепени по операцията за продължаване на своето обучение в системата на ПОО чрез включване в допълнителни обучения или гъвкави пътеки за повторно включване.

- ✓ (микроиндикатор) ИП 3.4. Брой ученици преминали допълнителни занимания и ученически практики в реална работна среда (целева стойност 2027 г.) – **35 954**

Индикаторът измерва броя на учениците, от общия брой ученици, посочени в индикатор ЕЕСО09, които са подкрепени по операцията за надграждане на придобитата професионална подготовка по изучаваната професия и специалност, чрез участия в допълнителни занимания на ученици за подобряване на трансверсалните и ключовите компетентности по професионална подготовка на учениците, както и в допълнителни ученически практики в реална работна среда и са получили удостоверение за участие.

- **ЕЕСО15 Малцинства (включително маргинализирани общности като ромите) – 3 879**

от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.
----------	-----------------------	-------------------------------

КН.ПО.П0124 – окончателен

	<table><tr><td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>111</td><td>582</td></tr><tr><td>в По-слабо развитите региони</td><td>632</td><td>3 297</td></tr></table>	в Регион в преход (ЮЗР)	111	582	в По-слабо развитите региони	632	3 297			
в Регион в преход (ЮЗР)	111	582								
в По-слабо развитите региони	632	3 297								
	<p>Индикаторът измерва броя на учениците, от общия брой ученици, посочени в индикатор ЕЕСО09, които са представители на малцинства (включително маргинализирани общности, като ромите), участващи в дейности по операцията, като едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности участва.</p> <ul style="list-style-type: none"> ЕЕС005 Заети, включително самостоятелно заети – 2 942 <table><tr><td>от които</td><td>Етапна цел 2024 г.</td><td>Целева стойност 2027 г.</td></tr><tr><td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>88</td><td>441</td></tr><tr><td>в По-слабо развитите региони</td><td>500</td><td>2 501</td></tr></table> <p>Индикаторът измерва броя на учителите и външните преподаватели по професионална подготовка, обучени по операцията, като едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности участва.</p> <p>Всички индикатори за изпълнение са задължителни.</p>	от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.	в Регион в преход (ЮЗР)	88	441	в По-слабо развитите региони	500	2 501
от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.								
в Регион в преход (ЮЗР)	88	441								
в По-слабо развитите региони	500	2 501								
За резултат	<ul style="list-style-type: none"> (микроиндикатор) ИР 3.1 Брой професионални училища, които обучават по модернизиран учебни планове и програми за професионално обучение 2 години след въвеждането им – 300 <p>Индикаторът отчита броя на училищата, които в рамките на професионалната подготовка по професии и специалности от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, са въвели и използват най-малко 2 години след въвеждането им, модернизиран учебни планове и програми и предоставят обучение с кредити за своите ученици.</p> <ul style="list-style-type: none"> SRI 3.1 Ученици и студенти, започнали да търсят работа – 23 758 <table><tr><td>от които</td><td>Целева стойност 2027 г.</td></tr><tr><td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>3 564</td></tr><tr><td>в По-слабо развитите региони</td><td>20 194</td></tr></table> <p>Индикаторът измерва броя на учениците, участвали в дейности по операцията, които в рамките на</p>	от които	Целева стойност 2027 г.	в Регион в преход (ЮЗР)	3 564	в По-слабо развитите региони	20 194			
от които	Целева стойност 2027 г.									
в Регион в преход (ЮЗР)	3 564									
в По-слабо развитите региони	20 194									

КН.ПО.П0124 – окончателен

операцията или 6 месеца след приключването ѝ са започнали да търсят работа. „Ученици и студенти, започнали да търсят работа“ трябва да се разбира като ученици и студенти, които обикновено са без работа, но са на разположение да започнат работа и активно търсят работа, дори и все още да не са напуснали образователната система. Лицата, които са се регистрирали в дирекции „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта като търсещи работа лица, винаги трябва да се броят, дори ако не са готови веднага да започнат работа.

- **EECR02 Участници, които при напускане на операцията са ангажирани с образование или обучение – 7 216**

от които	Целева стойност 2027 г.
в Регион в преход (ЮЗР)	1 082
в По-слабо развитите региони	6 134

Индикаторът измерва броя на учениците, участвали в дейности по операцията, които са новозаписани и нововключени в образование и/или обучение, непосредствено след приключване на участието си в операцията. Това са ученици, които преди да получат подкрепа по операцията, не са записани, не са участвали или са отпаднали от образование, но след подкрепата по операцията са записани и са включени в образование или обучение, т.е. са нови за системата на образованието и обучението.

- **EECR03 Участници, които при напускане на операцията, получават квалификация – 2 942**

от които	Целева стойност 2027 г.
в Регион в преход (ЮЗР)	441
в По-слабо развитите региони	2 501

Индикаторът измерва броя на преподавателите по професионална подготовка, участвали в дейности по операцията, които са получили квалификация (придобили професионална квалификационна степен).

- (микроиндикатор) ИР 3.2 Брой обучени педагогически специалисти и преподаватели по професионална подготовка, които прилагат съвременни цифрови технологии, интерактивни техники за преподаване и

КН.ПО.П0124 – окончателен

	дигитално образователно съдържание 1 година след получаване на квалификация – 2 942						
	<table><tr><td>от които</td><td>Целева стойност 2027 г.</td></tr><tr><td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>441</td></tr><tr><td>в По-слабо развитите региони</td><td>2 501</td></tr></table>	от които	Целева стойност 2027 г.	в Регион в преход (ЮЗР)	441	в По-слабо развитите региони	2 501
	от които	Целева стойност 2027 г.					
	в Регион в преход (ЮЗР)	441					
	в По-слабо развитите региони	2 501					
	<ul style="list-style-type: none"> ЕЕСR04 Участници, които при напускане на операцията имат работа, включително като самостоятелно заети лица – 17 279						
	<table><tr><td>от които</td><td>Целева стойност 2027 г.</td></tr><tr><td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>2 592</td></tr><tr><td>в По-слабо развитите региони</td><td>14 687</td></tr></table>	от които	Целева стойност 2027 г.	в Регион в преход (ЮЗР)	2 592	в По-слабо развитите региони	14 687
	от които	Целева стойност 2027 г.					
	в Регион в преход (ЮЗР)	2 592					
	в По-слабо развитите региони	14 687					
Индикаторът измерва броя на учениците, които след приключване на участието си по операцията са започнали работа, включително като самостоятелно заети лица.							
<ul style="list-style-type: none"> „Степен на удовлетвореност на учениците, учителите, привлечените представители от бизнеса и науката, и работодателите от придобитите знания и уменията на участниците, включени в дейности по операцията“.							
Индикаторът ще бъде измерен чрез провеждане на проучване.							
Всички индикатори за резултат са задължителни.							
4. УПРАВЛЯВАЩ ОРГАН							
Наименование	Изпълнителна агенция „Програма за образование“						

КРИТЕРИИ И МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ДИРЕКТНО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ „МОДЕРНИЗАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Проектното предложение се оценява съгласно съответните разпоредби на Раздел III „Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ от Глава трета „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ на ЗУСЕФСУ, включително чл. 44, ал. 5 от ЗУСЕФСУ.

Оценката на проектното предложение се извършва от Управляващия орган на един етап и се документира чрез попълване на оценителен лист, който включва всички приложими критерии. При установяване на нередовности, непълноти и/или несъответствия на документите Управляващият орган изпраща на конкретния бенефициент уведомление за установените нередовности, непълноти и/или несъответствия и определя разумен срок за тяхното отстраняване, при спазване на действащата нормативна уредба. Неотстраняването им в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на конкретния бенефициент. Срокът по оценяване на проектното предложение спира да тече до датата на тяхното отстраняване. Оценката продължава до постигане на пълно съответствие с критериите за оценка (отговор „ДА“ или „Неприложимо“ на всички позиции в оценителната таблица).

ТАБЛИЦА ЗА КОМПЛЕКСНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ	ДА	НЕ	Н/П
1. Формулярът за кандидатстване е подписан с квалифициран електронен подпис (КЕП) от законния представител на кандидата или оправомощено за целите на подаването на проектното предложение лице.	☐	☐	
2. Заповед за оправомощаване на лице, което да представлява конкретния бенефициент и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписването на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта, прикачена в ИСУН 2020. <i>Прилага се, в случай че проектното предложение е подадено от лице, различно от официалния представител на кандидата.</i>	☐	☐	☐
3. Декларация на кандидата, попълнена по образец към Условието за кандидатстване (Приложение I към Условието за кандидатстване) и подадена в ИСУН 2020.	☐	☐	
4. Декларация за съгласие на кандидата/партньора за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от УО и от НСИ, попълнена по образец (Приложение II към Условието за кандидатстване) и подадена в ИСУН 2020.	☐	☐	

КН.ПО.П0124 – окончателен

<i>Декларацията се прилага от кандидата и от партньора.</i>			
5. Декларация за партньорство, попълнена по образец от кандидата и партньора (Приложение III към Условиата за кандидатстване)и прикачена в ИСУН 2020.	☐	☐	
6. Декларация на асоциирания партньор Център за учебно-тренировъчни фирми, попълнена по образец (Приложение IV към Условиата за кандидатстване) и подадена в ИСУН 2020. <i>Подава се, в случай че проектното предложение включва асоцииран партньор ЦУТФ.</i>	☐	☐	☐
7. Автобиографии на най-малко 5 основни позиции на членове на екипа за управление на проекта на централно ниво (ръководител на проекта; заместник-ръководител на проекта или водач координатор; счетоводител на проекта или финансов координатор; координатор на териториалните екипи; експерт видимост и комуникация), попълнени по образец (Приложение V към Условиата за кандидатстване) и придружени от документ/и относно извършения подбор на членовете на екипа, прикачени в ИСУН 2020.	☐	☐	
8. Документ на партньора – НАПОО, от който да са видни утвърдените разходи по бюджета на националната агенция за текущата финансова година.	☐	☐	
9. Представен е Механизъм за подбор на училища, осъществяващи професионална подготовка, който включва обективни изисквания за избор на училищата, гарантиращи както отчитането на потребностите, така и балансирано териториално разпределение на средствата по операцията. <i>Механизмът за подбор на училищата съдържа минимално изискуемата информация, посочена в т. 11. „Допустими кандидати“ на Условиата за кандидатстване.</i> <i>Документът следва да бъде подписан от официалния представител на кандидата и представен в секция 13. „Прикачени електронно подписани документи“ от Формуляра за кандидатстване.</i>	☐	☐	
10. Кандидатът е допустим съгласно т. 11 от Условиата за кандидатстване.	☐	☐	
11. Кандидатът е пряко отговорен за подготовката, управлението и изпълнението на дейностите по проекта. <i>В съответствие с §6 от Допълнителните разпоредби на ЗУСЕФСУ, регионалните управления по образованието, държавните, общинските и частните професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка (за съответните паралелки) с изключение на институциите по чл. 18, т. 3-7 от ЗПОО в системата на професионалното образование, могат да участват в техническото и/или</i>	☐	☐	

КН.ПО.П0124 – окончателен

<i>финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекта.</i>			
12. Партньорът е допустим съгласно Условието за кандидатстване.	☐	☐	
13. Проектното предложение отговаря на изискванията за териториален обхват, съгласно т. 5 от Условието за кандидатстване.	☐	☐	
14. Проектното предложение съдържа всички допустими дейности съгласно т. 13 от Условието за кандидатстване и не съдържа недопустими дейности. <i>В случай че проектното предложение не съдържа всички допустими дейности, следва да бъде върнато на КБ за отстраняване на допуснатите несъответствия, съгласно условията, посочени в т. 13 от Условието за кандидатстване.</i> <i>В случай че проектното предложение съдържа една или повече недопустими дейности, тези дейности следва да бъдат отстранени, както и предвидените за тях разходи.</i>	☐	☐	
15. Дейностите по проекта НЕ са били физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на проектното предложение за финансиране по програмата, независимо дали всички свързани плащания са направени от бенефициента или не. <i>Проверява се въз основа на декларация – Приложение I към Условието за кандидатстване.</i>	☐	☐	
16. В проектното предложение са заложили стойности на всички индикатори за изпълнение и резултат, които съответстват като минимум на посочените в т. 7 от Условието за кандидатстване.	☐	☐	
17. В рамките на непреките дейности кандидатът е предвидил да осъществява ежегоден мониторинг на образователните резултати на учениците в резултат на подкрепата по операцията, да проведе проучване за измерване на индикатор „Степен на удовлетвореност на учениците, учителите, привлечените представители от бизнеса и науката, и работодателите от придобитите знания и уменията на участниците, включени в дейности по операцията“, да извършва необходимите прояви/дейности за видимост, прозрачност и комуникация за операцията от стратегическо значение, както и да представя регулярно информация за напредъка и постигнатите резултати по проекта пред Отрасловия съвет към МОН и Консултативния съвет за ПОО, като своевременно предоставя информация и кани за участие представител/и на УО . <i>Информацията е представена в секция II. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Непреки дейности“ от Формуляра за кандидатстване.</i>	☐	☐	

КН.ПО.П0124 – окончателен

<p>18. Финансов капацитет:</p> <p>Кандидатът и партньорът разполагат с необходимите финансови ресурси и механизми, позволяващи да се изпълнят предложените в проектното предложение дейности и да се гарантира тяхната финансова устойчивост. <i>Това обстоятелство се проверява служебно от оценителната комисия към момента на кандидатстване в Закона за държавния бюджет за МОН и от предоставения документ, от който са видни утвърдените разходи по бюджета за текущата финансова година на НАПОО. Счита се, че кандидатът и партньорът разполагат с необходимия финансов капацитет, ако утвърдените разходи по бюджета за текущата финансова година на кандидата и партньора са по-високи от размера на исканата БФП по настоящата процедура. Счита се, че са налице механизми за устойчивост, когато кандидатът е посочил във Формуляра за кандидатстване потенциалните източници за финансиране след приключване на проекта и те са реалистични и надеждни.</i></p>	☐	☐	
<p>19. Административен капацитет:</p> <p>Изборът на експерти в екипа за управление на проекта на централно ниво е в съответствие с Указания на УО на ПО за конкретния бенефициент МОН относно изискванията за сформирание на екипите за организация и управление на проекти. Членовете на екипа за управление на проекта на централно ниво, за които са представени автобиографии (<i>най-малко 5 основни позиции на членове на екипа за управление на проекта на централно ниво</i>) имат поне 1 година опит в управлението и/или изпълнението на проекти и/или сходни дейности. В съответствие с Механизма за подбор на училищата, предвидените в него функции на РУО и Указанията на УО на ПО кандидатът е обосновал необходимостта от експерти за организация и управление на териториално ниво.</p> <p><i>Кандидатът следва да опише минималните изисквания за заемане на длъжността на всички позиции на екипа на централно ниво. Информацията се представя в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Административен капацитет/Екип за управление“ от Формуляра за кандидатстване.</i></p>	☐	☐	
<p>20. Формулирани са конкретни и реалистични цели, които съответстват на целите на процедурата.</p>	☐	☐	
<p>21. Налице е връзка между целите, предвидените дейности и резултатите.</p>	☐	☐	
<p>22. Целевите групи са описани и са количествено определени. Кандидатът е предоставил информация относно методите за идентифицирането им и начина, по който ще бъдат включени в дейностите по проекта. Нуждите им са ясно идентифицирани и описани.</p>	☐	☐	

КН.ПО.П0124 – окончателен

<p>23. Дейностите са обосновани от гледна точка на стратегията и политиката, описани са детайлно, включително начините за изпълнението им и резултатите от тях.</p> <p><i>Посочен е принос на изпълнението на проектните към релевантните програми от рамка на политиката, разработени от Световна банка, както и към препоръките на ОИСР от прегледа и оценката на системата на образованието и резултатите от ученето, насочени към приобщаващия характер в началното, основното и средното образование.</i></p>	☐	☐	
<p>24. Заложените дейности допринасят за постигане на индикаторите за изпълнение и резултат на процедурата.</p>	☐	☐	
<p>25. Планът за действие отразява логическата връзка на целите и дейностите, спецификата на дейностите и продължителността на проекта, и предвижда балансирано разпределение на дейностите във времето (с възможност за паралелно изпълнение съобразно идентифицираните нужди).</p>	☐	☐	
<p>26. Проектното предложение допринася за реализиране на хоризонталните принципи на Програма „Образование“ 2021-2027 (устойчиво развитие, включително принос към зелени умения; равни възможности и недопускане на дискриминация; равенство между половете) и прилагането на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.</p> <p><i>Информацията е представена в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Принос на проектното предложение за реализиране на хоризонталните принципи на ПО“ и поле „Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“ от Формуляра за кандидатстване.</i></p>	☐	☐	
<p>27. Устойчивост:</p> <p>Кандидатът е описал в проектното предложение начините, чрез които ще осигури възможност ползите от проекта за целевите групи да продължат да съществуват и след края на финансирането по проекта.</p> <p><i>Информацията е представена в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Устойчивост“ от Формуляра за кандидатстване.</i></p>	☐	☐	
<p>28. Кандидатът е посочил по какъв начин изпълнението на проекта ще осигури надграждащ ефект спрямо предходни проекти по ОПНОИР или национални програми. Кандидатът е посочил по какъв начин ще се следи за демаркация и избягване на двойно финансиране с дейностите и целевите групи по проект „Подкрепа за дуалната система на обучение“, „Ученически</p>	☐	☐	

КН.ПО.П0124 – окончателен

<p>практики - 2“ и други проекти и национални и/или международни програми.</p> <p><i>Информацията е представена в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Демаркация и допълняемост“ от Формуляра за кандидатстване.</i></p>			
<p>29. Налице е съответствие и логическа връзка между дейности и разходи. Предвидените разходи са необходими за изпълнение на дейностите по проекта и за постигане на заложените индикатори. Всички заложен по проекта разходи са допустими съгласно т. 14 от Условието за кандидатстване и съответстват на планираните дейности.</p> <p><i>Информацията се проверява в секция 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ – описание на дейност, начин на изпълнение, резултат, продължителност, стойност, в секция 5 „Бюджет“, в секция 8 „Индикатори“ и т. 13 и т. 14 от Условие за кандидатстване.</i></p> <p><i>В случай че проектното предложение съдържа недопустими разходи, тези разходи следва да бъдат отстранени.</i></p>	☐	☐	
<p>30. Заложените суми са съобразени с наложилите се в страната пазарни цени (ако е приложимо) и/или заложените ограничения на разходите по процедурата са спазени при формиране на бюджета. Спазени са размерите на единичните разходи по процедурата. Разходите не се дублират.</p>	☐	☐	
<p>31. Сумата на заложените в бюджета на проекта разходи съответства на сумата от стойностите на дейностите. Бюджетът е без аритметични грешки.</p>	☐	☐	
<p>32. Максимум 12 352 941 лв. от общия размер на безвъзмездната финансова помощ по проектното предложение (преки разходи и непреки разходи, съобразно приложимия процент) са планирани към категория <i>Регион в преход</i> (Югозападен район). Останалите средства са планирани към категория <i>По-слабо развити региони</i> (Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район).</p>	☐	☐	